

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 281. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1914 december 3.

Magyar zászló leng

Nándorfehérváron!

**Elfogták a Magyar földre tört orosz sereget.
Óriási győzelmek délen és északon.**

Egy dal zeng felénk a multból. Magyar katonák éneke abból az időből, amikor Szavolyai Jenő vezérése alatt vitéztek a török ellen ugyanazon a területen, amelyen most is magyar katonák harcolnak a szerbekkel. Az ének a törökről szól; azóta magyar és török régen testvérekül ismerték fel egymást, elnémult, feledésbe merült a magyar hősök győzelmi éneke. Most azonban újra felesendül a dal, csak azzal a változtatással, hogy a török helyett most a szerbekről szól az ének:

Már Belgrád a mi várunk,
Vig táncot benne járunk,
Oda a szerbek ereje,
Nem úgy, mint most esztendeje,
Szegény feje!

Belgrád, az ujabbkori történelem annyi szégyenletes eseményének színhelye, a királygyilkosok fészke, az orgyilkos Karagyorgyevics-ház bünbarlangja, ismét megtisztultan áll. Belgrád átalakult Nándorfehérvárrá, Belgrád magyar kézre került!

Az ősi magyar város, a Hunyadiak dicsőségének halhatatlan emléke ismét magyar végvár lett. Magyar katonák párolgó vére megváltotta attól a gyaláztattól, mely nevéhez tapadt, mióta a Karagyorgyevics orgyilkososságutján Szerbia

trónjára ültek. Magyar katonák győzelmi éneke Belgrádot ismét a dicsőséges Nándorfehérvárra avatta, mely mint a magyar szent korona ékessége, nagy magyar multjához méltó nagy magyar jövőre van hivatva.

Az első diadalhir hatása alatt az Egek Urához emelkedik minden lélek, hogy igazságos ügyünknek ezt a ragyogó, fényes diadalt megadta. És lelkesedéssel, kimondhatatlan hálával gondolunk vitéz magyar katonáinkra, dicső hadseregünkre. Az austerlitz csata évfordulóján, december másodikán esett Nándorfehérvár a hős magyar katonák kezébe. Isten kegyelméből hadseregünk páratlan vitézsége folytán — alig két hónappal a szerbek magyarországi betörése után — a szerbek volt fővárosában magyar imádság szárnyal az ég felé: Isten áldd meg a magyart!

Nem hiába történt Nándorfehérvár bevétele olyan nevezetes évfordulón, december másodikán. Ma még ki sem számítható a hatása Nándorfehérvár visszafoglalásának. Annyi azonban már az első pillanatban is bizonyos, hogy e hatalmas fegyvertény végleg megrendíti a szerbek ellentálló képességét. Rohamlépésben láthatják közeledni végzetük beteljesülését s

eleve sejthetik, hogy Szerbiára ugyanaz a sors vár, mint Belgiumra. Oda a szerbek ereje, nem úgy, mint most esztendeje, szegény feje!

Nándorfehérvár magyar kézre jutásától nagy hatást kell várunk az egész Balkánon. A még habozó, ingadozó balkáni államok előtt oly kétségtelenné van téve fegyvereink felsőbbsege és hatalmas ereje, hogy most már nem lehet előttünk kétségessé, merre fog dőlni a háboru sorsa véglegesen.

Es hogy a jó hír ne egyedül jöjjön: hogy még inkább meggyőződünk a hadseregünk iránti bizalomban: még egy örömdetes esemény híre érkezett.

**A Zemplénmegyébe be-
tört oroszokat hadsere-
günk körülkerítette és
elfogta. A foglyok száma
nagyobb minden eddigi
Magyarországon elfogott
orosz foglyok számánál.**

Eszakon és délen egyaránt diadal-
lal áldotta meg fegyvereinket az
Isten. Egyik karunkkal a szerb
királygyilkosokra sujtottunk le, a
másikkal a hazug cár hordáit kény-
szerítettük szégyenletes megadásra
s a kétfelől szorongatott Magyar-
ország kétfelé mérve halálos csapá-
sokat, ellenséges vértől és diadal
tüzétől pirosan emelkedik gonosz
ellenségei fölé s valamennyien büsz-
kébben, mint valaha, valljuk az egész
világ előtt: magyarok vagyunk! Es
ellenségeink véres fővel tanulják a
félelmesen igazra vált mondást: Ne
bántsd a magyart!

Tudósításaink a következőket jelentik:

Ujdonságok: Szörme-Muffok, Boák, Kalapok és Sapkák.
Divatos ruhaszövetek, mosó-kelmék, flanell és barchetek. Fehérneműek, vászon és szőnyegek.
Hadi felszerelések; Dr. Jáger alsóruházat, keztyük, hósapkák, haskötők, lábszárvédők, bőr-bekecsek, gumi-köpeny, és hálósákok. Posztó és bőrkamáslik **Gyapjutakarók** és **pokróczok legnagyobb választék.** Olcsó, szabott árak! **Czillér Imre** Nagyáruházában.

Elfoglaltuk Belgrádot.

Budapest, december 2. (Tud. táv.) Frank Libóriusz tábornok, hadseregpáncsnok hivatalosan jelenti, hogy Belgrádot elfoglaltuk.

Szerbia végromlása.

Budapest, december 2. (Min. sajtóosztály.) Hivatalos a déli hadszíntérről: Minthogy az ellenség állandóan visszavonulóban van, tegnap nem voltak nagyobb harcok. Az előre küldött hirszerző osztagok ellenséges utóvédekre bukkantak, miközben több száz foglyot ejtettek.

Öfelségéhez az ötödik hadsereg parancsnokától a következő távirat érkezett:

„Tulboldogan kérem császári és apostoli királyi Felségedet, hogy dicsőséges uralkodásának 66-ik évfordulóján az 5-ik hadsereg leghódolatteljesebb szerencse kívánatait rakhasson Felséged lábai elé azon legalázatosabb jelentésemmel együtt, hogy az ötödik hadsereg csapatai ma Belgrád városát birtokukba vették. Frank, gyalogsági tábornok.“

Budapest, december 2. (Tud. táv.) A Dnevnik, tekintélyes szerb lap írja, hogy a szerbek nemzeti egységüket a Habsburgok dicsőséges jogára alatt akarják megvalósítani. Ha ez élet-halál harcban vereséget szenved Szerbia, inkább a magyar-osztrák monarchiának engedi át Macedóniát, mint Bulgáriának, mely esküdt ellensége Szerbiának.

Zimony, december 2. (Tud. táv.) Két oldalról előrenyomuló seregeink először tegnap, december 1-én este hatoltak be szuronyrohammal Belgrádba és elfoglalták annak nyugati részét. Ma reggel és délelőtt 11 órára az egész várost hatalmukba kerítették. Heves harcok folytak.

Budapest polgármestere plakátokon tudatta a déli órákban a fővárosba érkezett hírt. A főváros örömmámorban uszik. Este az egész város fényesen kivilágítva, a szövetségesek zászlóival földiszítve ünnepelt. A harangok az összes templomokban zugva hirdetik seregeink győzelmét.

Szerbia feldarabolása.

Kopenhága, december 2. Pasics szerb miniszterelnök egy meghitt emberét, Zemovics Markót Pétervárra küldte fontos megbízással. A Novoje Vremja mai száma Zemovics Markó nyílt levelét közli, amely így szól:

— Az eltussolás többé semmit sem ér. Szerbia eddig legalább százezer katonát veszített, egész seregének körülbelül harmadrészét. Az, ami Szerbiát fenyegeti, százszorta rosszabb, mint Belgium sorsa. Szerbia a teljes megsemmisülés előtt áll. Miljukow úgy vélekedik, hogy Szerbiára a feldarabolás vár. Ki kell végre mondani a tiszta valót. Azok, akik arra ösztökélték Szerbiát, hogy teljesítse Bulgária követeléseit, első osztályú, pompás temetést akartak biztosítani Szerbiának. Most már ez a megoldás is elkészült.

Metkovic, december 2. A szerb hadvezetőség november 25-én kiadott jelentéseibe már részben beismeri a szerb sereg nagy vereségeit, amelyeket stratégiai sakkhúzásoknak minősít.

György herceg néhány nappal ezelőtt elutazott Belgrádból és átvette a lazarevacsi sereg parancsnokságát.

Elfogták a betört orosz sereget.

Budapest, december 2. (Tud. táv.) Nyiregyházáról jelentik: A Zemplénbe betört oroszokat körükerítettük és elfogtuk. A foglyok száma nagyobb minden eddig Magyarországon elfogott orosz foglyok számánál.

Az oroszok visszahúzódása.

Igló, dec. 2. Báró Wieland Artur szepesmegyei főispán kijelentette, hogy Szepes-ófalú és Ólubló környékéről kapott egybehangzó jelentések szerint ott semmi veszedelem nincs. Az oroszok határainkról visszahúzódnak. Eperjesről és Bártfáról ma délelőtt közölték a főispánnal, hogy a városok kiürítéséről szóló hírek teljesen alaptalanok. Igló és Lőcse is tele volt ilyen rémhírekkel. Sárosmegyéről, ezek a hírek azonban minden alap híján valók. (M. T. I.)

Az oroszok Csernovicban.

Sucsava, december 2. Csapatunk a múlt héten kiürítették Csernovicot, mire az orosz előőrsök pénteken délután 2 óra-

kor bevonultak a városba. Az előőröket éjjel követte a főerő. Hostiucz városi képviselő adta át a várost az orosz parancsnoknak. Csernovic csaknem teljesen kihalt. A németek, a zsidók, a lengyelek, a rutének és a románok ugyszólván valamennyien elhagyták a várost. Hasonlóképpen elmenekült a város valamennyi közigazgatási tisztviselője is. Az utcák sötétek, sem a villamostelep, sem a vízvezeték nem működik.

Az oroszok menekülése Zemplénből.

Északkeleti harctér dec. 2. Homonna visszavétele után megkezdődött a Zemplénbe

betört orosz sereg katasztrófája. A foglyok vallomásaiból sikerült megállapítani, hogy a Magyarországra betört orosz sereg gerince a 48. és 49. szibériai divízió, amely tulnyomó részben mongol katonákból áll.

Az egész Zemplénbe betört orosz sereget a határtól néhány kilométernyire szorítottuk vissza, olyan terepre, ahol a folyton váltakozó szűk völgykatlanokban a visszavonulás rettenetes nehézségekkel járt, ahol a seregek elsősorban a hóval, a rettenetes hideggel és az éhséggel kell megküzdenie.

A betört orosz sereg e pillanatban egyrészt a Labore, másrészt a Udva völgyében menekül a határ felé, melynek elérése e percen életét jelenti, mert a hegyek között seregeink folytonos támadásai alatt menthetetlenül el kellene pusztulnia.

A lodzi csata.

Pétervár, december 2. A Messager de L'Armée jelenti november 29-én: A lodzi csata még tart. Döntés még nem történt. A front egyes részein, különösen Brzezyninél a csata oly hevesen folyik, hogy ennek kimenetele feltétlenül hatással lesz az általános ütközetre, amely most a Visztula és a Varta folyók között a döntéshoz közledek. Aviatikusaink jelentése szerint a németek a centrumban új megerősítéseket hoztak emberben és ágyuban.

Összeszküvés Egyiptomban.

Frankfurt, dec. 2. Mint a Frankfurter Zeitung-nak jelentik Athénből, az ottani Dembros című ujság ezt a táviratot kapta Alexandriából:

Morsnál az egyiptomi rendőrség hadnagyánál titkos okmányokat és dinamitot találtak, amely arra volt szánva, hogy hidakat, vasuti pályákat, kaszárnyákat levegőbe roptítsenek vele. Az angol rendőrség Mors leplezése után összeesküvésnek jött a nyomára, melynek élén az alkirály testvére állt. Kétszáz mohamedán előkelőséget letartóztattak.

Lloyd George az angol kereskedelemről.

Milanó, december 2. Londonból jelentik a Corriere della Seranak: Lloyd George az alsóházban tartott legutolsó beszédében megállapította azt, hogy az angol kereskedelemben e pillanatban nagy benufltság észlelhető, ami különösen az elmaradt külföldi fizetéseknek tulajdonítható.

Csata a Somme-folyónál.

Bécs, december 2. A Reichspost jelenti Bernből: Montdidierből jelentik, hogy a németek Atrechtnél nagy csapatokat gyűjtöttek össze, melyekhez Belgiumból is érkeztek erősítések. A Somme folyónál heves csata fog kifejlődni, a melyhez a franciák is nagg csapatokat vonnak össze.

A török-orosz háború.

Konstantinápoly, december 2. A főhadiszállás a következő kommunikót adta ki: Asterbejdzsan környékén folynak a harcok. Az első csapat hadifogoly, amely hat tisztből és nyolevanhárom közlegényből áll, Trapezuntba érkezett. (M. T. I.)

A szenussziak és franciák harca.

Konstantinápoly, december 2. Hivatalos forrásból érkezett értesülés szerint Fezza tartomány déli részén a szenussziak és a

francia csapatok között, amelyek Lagen tábornok vezetésével állottak, heves csata folyt. A szenussziak vezére életét vesztette

ugyan az összecsapás alkalmával, de a szenusszi csapatoknak mégis sikerült a franciákat menekülésre kényszeríteni. (M. T. I.)

A német kelettengeri flotta Anglia ellen megy

Nagy rémület Angliában.

Göteborg, december 2. A „Göteborgs Afton Bladet” jelenti Berlinből: Az összes londoni nagy lapok katonai munkatársa egyetértően abban, hogy a német kelettengeri flotta akciója Anglia partjai ellen küszöbön áll. Ezt a nézetüket azzal okolják meg, hogy a Keleti-tenger nemsokára befagy, ezáltal a német kelettengeri flotta felszabadul és más helyen alkalmazható.

Az angol katonai szakírók nem tartják lehetetlennek a németek partraszállását Angliában. Egynehány közülök azt követeli, hogy a kormány irgalmatlan franktíreus-harcot szervezzen a németek inváziós serege ellen.

A Times elismerése Ausztria-Magyarországnak.

Rotterdam, dec. 2. A „Times” tegnapi száma terjedelmes cikkben foglalkozik Ausztria-Magyarország katonai erejével. Az angol világlap, amely ezeltől lebecsült mindent és mindenkit, ami osztrák és magyar, most egészen más hangokat peng és a nagy cikkben, amelynek címe „Miért becsültük le eddig Ausztriát és Magyarországot?” fájdalommal elismeri, hogy Ausztria és Magyarország hatalmas erő kifejtése meglepte Angolországot és szövetséges társait. Olyan hadseregre, mint amilyent Ausztria-Magyarország állított ki, senki sem számított és azt kérde, hogy miért és kik in-

formálták rosszul Angliát és szövetségeit Ausztria-Magyarország erejéről.

A monarchia a mostani háborúban hatalmas és kitűnően képzett csapatokat állít az oroszokkal szemben és Szerbiában is olyan hatalmas tulerővel indította meg akcióját, hogy a szerb hadsereg egyik pozíciót a másik után kénytelen feladni. A szövetséges hatalmak nagyon sokat köszönhetnek Szerbiának, hogy ezt a nagy erőt lekötötte. De mi lesz akkor, ha a szerbek ellenállása végleg megtörik és a monarchia azt a hadsereget, mely most Szerbiában operál, az oroszországi frontra küldheti és az ott álló németek ismét nagyobb haderővel kezdenek meg támadásaikat. (N. T. I.)

Közös szent áldozás a magyarok győzelméért.

Szeptember 8-án, kisasszony ünnepén volt az első közös szent áldozás Nagyváradon. Kétezer hívő vett részt akkor a szent áldozásban csak a várad olasz-i plebánia templomban, a többi plebániát nem is számítva. Kétezer megigazult hívőnek ajkáról szállt fel az ima akkor a seregek Urához. Kétezer hívő ostromolta meg akkor a szívében rejtő Jézust benső fohászával, segítséget kérve tőle száz veszélyben forgó, szegény hazánkért s emberfeletti erővel értünk küzdő katonáinkért. Hogy hazánk azóta el nem veszett, része van abban a harcok hősiességének és a nem harsogók imájának.

Ez a nagy ima, ez a nagy vallási cselekmény, a közös szent áldozás ujul meg Nagyváradon december 8-án a szeplőtlen fogantatás ünnepén. E napon kezdődik szeplőtelen léte Nagyasszonyunknak, ki léte első pillanatától ártatlan, mint az angyalok, mert az a bűn, mely kiárad mindenre, aki Évától született, ő reá nem borított árnyat soha. Ez a nap, melyben az ég és a föld Mária dicsőségét ünnepli, ez lesz az a kedves idő, amikor nagyvárad katolikusai összegyűlnek a közös, nagy ünnepi áldozásra. Ennek az ősi városnak hívői e napon fognak odabornálni a Szűz Máriának, Magyarország patronájának napsugáros palástjához, hogy védelőleg takarja be vele szegény Magyarországot.

Fel lesz terítve e napon templomainkban a szentek lakomája e város templomai-ban, a hol a mi Istenünk várja lakomára vendégeit, akiket édesgetve hív magához, oly tuláradó szeretettel, hogy magát adja ételül nekik. Hallja meg e hívó szót mindenki, mert ide hivatalos mindenki, az ur, a kol-

dus. Isten terítette fel ezt a lakomát, az Isten vár.

Az utolsó vaasorán Szent János a Jézus keblére dőlt. Mily bizalmas együttlét. Mit tagadhat meg a mindenható Jézus attól, akit úgy szeretett, hogy ennyire keblére ölelt? Jézus még bizalmasabb együttlétre vár bennünket e napon. Használjuk fel ezt az alkalmat, amikor Jézus kiáradó szeretetével bennünket is keblére ölel, mikor vére összefoly a mieinkkel s kérjük azért ami most nekünk éjjeli és nappali gondunk, gyötrő aggodalmunk: lesújtott szép hazánkért.

A mi Istenünk szerető szívé, könyörületes Isten, aki karjait kitérve fordul felénk a reggel óráiban, hogy meghallgassa ébredő gyermeke első fohását. Isten örömmel teljesíti mindazt, amire csak egy embernek van is szüksége. Egy egész nemzet bája, szorongásai, fájdalma, könyörgése, imája hogy lehetne közönyös előtte! Isten megígérte, hogy meghallgat. Menjünk el mindnyájan s egyítsük könyörgésünket, hogy hathatósabb legyen.

A veszély rettenetes, ellenségeink meg sokasodtak mint a fűszál, hős katonáink ereje elég védelmet nem nyújt s ami hiányzik, kérjük azt Szűz Mária pártfogásával mindenható Istenünktől.

A váradolási plebánia hivatal a következő felhívást bocsátotta ki a nagy közös szent áldozásról:

Lelkes hivek!

December 8-án a szeplőtelenül fogantott szent szűz ünnepén Nagyasszonyunk tiszteletére, fegyvereink győzelméért és üdvös békéért reggel 7 órakor a Nagyvárad-Olaszi plebánia templomban közös szent áldozást fogunk végezni. Gyónatás december 7-én minden órában. Mindenki itt legyen, aki a szent Szűzet tiszteli és hazáját szereti. Nagyvárad-Olaszi, dec. 1.

A plebánia-hivatal.

A jövő évi választók névjegyzéke

A központi választmány ülése

Nagyvárad város jövő évi választóinak összeírása tudvalevőleg óriási munkát adott, mert ezáltal nem a régi választók névjegyzékének kiigazításáról volt szó, hanem az új választási törvény alapján, egészen új alapon kellett a választási listát összeállítani.

Az óriási munkának most már a végére jutottak; még néhány formalitáson kell átessen s az általános választói jogon alapuló első választói névjegyzéke Nagyvárad városának teljesen készen lesz.

Az új választási törvényhez kötött azon várakozás nem teljesül, hogy hatalmasan megnövekedik a választók száma, mert bizony még ilyen nagy városban is, mint Nagyvárad, aránylag igen kevés a választók számának emelkedése.

Pedig mikor a jentkezések és az összeírási munkálatok megindultak, még mindenki arra számított, hogy ennek a névjegyzéknek az alapján ejtik meg a képviselőválasztásokat. A választások azonban most már halasztást szenvednek.

Nagyvárad város központi választmánya tegnap délután ülést tartott; Rimler Károly polgármester elnöke alatt dr. Hoványi Gyula, dr. Medvigy Gábor, Hoffbauer Pál, dr. Mihelyi Lajos, Gábel Jakab, Komlóssy József, dr. Adorján Armin, Juricskay Barna előadó és Bige József jegyzők voltak jelen.

Juricskay Barna előadó bejelentette, hogy az I. választókerület 2., 3., 4. és 5. szavazókerületéből, valamint a II. választókerület 1. és 3. szavazó kerületéből összeállított ideiglenes névjegyzék ellen sem felbevezés, sem észrevétel nem adatott be.

A központi választmány ezen szavazókerületek választói névjegyzékét végérvényesen megállapítottának jelentette ki s felkéri Nagyvárad város polgármesterét, hogy a végérvényes névjegyzékeket szoros betűrendben állítsa össze és 3 példányban irassa le.

Bejelentette továbbá Juricskay Barna előadó, hogy az I. választókerület 1. szavazókerületének névjegyzékébe Láng Henrik kérte a felvételét, míg a II. kerület 2. szavazókerületének névjegyzékébe Guttman kérte a felvételt.

Mivel a kérelmek helytállóak, mindketten felvették a választók közzé.

A II. választó kerület 4. szavazókerületének névjegyzékébe Lobermayer Gyula énektanár és Gottfried Mór kérték felvételüket, azonban kérelmüket konkrét és megfelelő adatokkal nem támogatták, s így a központi választmány kérelmüket nem teljesítette.

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**

legjobb minőségben

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczy-uton kaphatók.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

Háborus képek.

Harcba szöknek a magyar sebesült katonák...

Van-e jobb katonája a világnak a magyarnál? Egyik karjából még szivárog a vér, az arca sápadt az elfolyt vér miatt és már ismét verekedni akar. A kaszárnyákban ma már nyílt titok, hogy a katonák szöknek. Nem akar itthon maradni egy sem. Mind részt akar venni a dicsőségben, mind meg akarja mutatni, hogy mit tud a magyar. Természetesen nem bocsáthatják el azonnal a legényeket. Elvégre a sebesült katonáknak még bizonyos ideig pihenésre is van szükségük. Aztán vannak iparosok, akiknek idehaza is nagy hasznokat vesznek, ezeket természetesen nem vezénylik a harctérre. Van is köztük emiatt nagy elkeseredés. Az elkeseredés azonban ma már furesza dologra tanította meg katonáinkat. A tiszték így biztatják az idehaza maradt katonákat:

— Ne féljetez fiuk, majd felmentek ti is, rövid időn belül!

— Igen, de akkor már nem lesz ránk szükség! Vágják vissza a fiuk, pedig mi sem vagyunk ám utolsók.

És a legények lassanként tünekeznek a kaszárnyákból. Természetesen az eltűnés után nyomban megindul a nyomozás. Körözik országsszerre a szökevény legényt. Egy szép napon aztán megjön a hivatalos értesítés, hogy a szökevény katona a harctéren verekszik ezredénél, sőt volt olyan eset is, hogy a szökevény már újból megsebesülve ismét utban volt Várad fele. Kiderült, hogy a katonák felszereléssel kilopódtak a kaszárnyából és a többi katonákkal együtt elindultak a harctérre.

Munkatársunk fültauja volt tegnap egy huszár meg egy baka beszélgetésének ép akkor, mikor a huszárok vonultak végig az utcán.

— No komán, aki teremtette, reggel én is megyek!

— Indultok?

— Nem a, de (oda hajolt a huszár füléhez) tudod én is megyek.

— Szöksz?

— De mennyire.

Most a huszár káromkodott egy kacskaringósát, aztán borzasztó dühvel vágta ki.

— Csak lovat ne kéne vinni, de azt nem lehet belopni a waggonba. Hanem... És ekkor elhallgatott a huszár.

A nemzetiszinü pántlikás hold.

Tegnap délután megjelent a Rákóczi-uton egy kirakatban a Tiszántúl távirata Belgrád elesteről. A Tiszántúl utján értesült Nagyvárad város közönsége a világra szóló eseményről s h iradásunk nyomán az utcákon szájról-szájra járt a hír:

— Belgrád a magyarok kezében van!

— Belgráddal már Budapest táviratilag és telefonon érintkezik!

Pár perc múlva újabb hír repült szét:

— Zemplénben elfogtuk az orosz tábornokot! (Ezt is a mi táviratunk közölte.)

És eközben lassan esteledett. Az ég csillag milliárdjai között megjelent a sápadt fényű hold is. Ezer és ezer ember szeme fordult most a kihalt égi test felé. Pompás ünnepi díszben volt a hold.

Hatalmas udvara volt és az udvar kö-

rül széles szivárvány. Érdekes, hogy a szivárvány színei közül a piros, fehér és a zöld a legerősebb volt s úgy tündökölt a hold körül, mint egy hatalmas koszorú, amit az égbe jutott magyar hősök helyeztek volna oda a magyar fegyverek győzelmi hírére.

A ritka szép tüneménynek rengeteg bámulója akadt. Sok volt az öreg nének száma, akik meglátva a szivárványt, különös égi jelnek vették azt és keresztet vetve magukra jóslatok áradatát olvasták le róla. Így nem egy csoportban lehetett hallani, hogy a hold nemzetiszinü disze a háboru végét jelenti. Mások tovább mentek. Azt látták a ragyogó holdból, hogy azért öltött épen magyar nemzetiszinü díszet, mert a magyarok fognak győzni. Hat óra fele aztán vége volt mindennek. Az udvar eloszlott, a szivárvány eltűnt s Árpád, a szerkesztőség derék szolgálója a leghatározottabban állapította meg, hogy vagy hó, vagy eső lesz.

A Kath. Kör sétahangversenyei.

A Katholikus Kör választmányi ülése.

A Kath. Kör választmánya tegnap tartotta havi rendes ülését, melyen jelen voltak:

Dr Karácsonyi János egyh. elnök, dr Vuicskies Gyula egyh. alelnök, Száhlender Károly, Imrik S. Zoltán, Frankó Endre, Belezsnay Antal, dr Krüger Aladár, Stark Gyula Kelemen Kálmán, Oláry Gyula, Sztarill Ferenc, Karger Sándor, Jánossy Aurél, dr Lesztván Endre, Sürger Bertalan, Papp Imre, Balázsovits Jenő, vál. tagok és dr Imrik Gusztáv titkár.

Dr Karácsonyi János bejelentette, hogy a Kör az alaptörvényéből 2000 koronát jegyzett a hadikölesönből. Gróf Széchényi Miklós püspök a Körnek 200 koronát adományozott. A választmány a megyéspüspök adományáért hálás köszönetét fejezi ki.

Dr Vuicskies Gyula jelentést tett a Kör által rendezett vetítő-estékről. Ennek kapcsán elhatározta a választmány, hogy december 20-án „háborus délután” rendez, melynek jövedelmét a katonák karácsonyfájára fogják fordítani.

A Kath. Kör sétahangversenyei.

Elhatározta továbbá a választmány, hogy a magyar kir. honvédeknek közreműködésével a háboru tartama alatt sétahangverseny-sorozatot rendez. A hangversenyek lehetőleg két hetenkint fognak rendeztetni, olesó, 20 filléres belépti díj mellett s a tiszta jövedelem szintén a háboru céljaira fog fordítani.

Kedvezmény a Népszövetség tagjainak.

A Katholikus Kör vetítő estélyein és más ünnepélyein tudvalevőleg a Katholikus Kör tagjai és azok család tagjai csekélyebb kedvezményes belépti díjat fizetnek. A Katholikus Körnek csak férfiak lehetvén tagjai, ez a szabály sok keresztény családot a hol a családfe nem él, érzékenyen érint. Tekintettel arra, hogy a Katholikus Népszövetségnek hölgyek is lehetnek tagjai, kimondotta a választmány, hogy a Kör vetítő estélyein és ünnepélyein a Katholikus Népszövetség tagjai ugyan azokat a kedvezményeket élvezhetik s éppen olyan kedvezményes belépti díjat fizetnek, mint a Kath. Kör tagjai.

Uj tagok.

Uj tagokul felvétettek: Szüts Géza őrnagy, Fábian Imre, Traiber János lovag, Iványi István, Lőrincz Ferenc, Betonker Tivadar.

Épizódok a harctérről.

I.

Egy harminkekilences baka, egyszerű sarzsi nélküli baka jár-kei a máv. pályaudvaron. Mellét keményen feszíti, oreája sugároz a büszkeségtől: jelentkezni jött, hogy hat heti szabadságra megy. Arany kereszt csillog a mellén s egy köpeny a vállára vetve.

— Amint látom vannak emlékei!

— Vannak s a balkezére mutatott; át volt löve.

— Hát ez itt, he? — mondom neki a kitüntetésre.

— Meg van ez is.

— A tűzben kapta.

— Ott.

Ejnye de szófukar, rátartilegény ez, pedig csinos kis históriája lehet annak ott. Az ilyen egyszerű legénynek nem igen akad sok csillaga odafenn, hogy még ide alá is hullhasson neki. Főként pedig nem hull nyomósabb ok nélkül.

Ugy is van. Egy üveg sör megteszi a hatást. Lassan megered a szava s csörgedez zamatos magyarsággal, alföldi illattal, mint falujában a Berettyó békás vize.

Csuhá Péter Gáborjából vagy Gálospetriből: már nem emlékszem határozottan, tiszti szolgálója (nem sérthetem meg a kutya-mosó névvel) egy hadnagynak Debrecenből. Ugy volt ő is, mint annyi más vitéz: fölkerült Galiciába, Sanok környékére a harcba s ott is a legvadabb tűzbe. Együtt mindenütt a hadnagyával.

Erős, nagy harcot állottak, de a rajvonalt ment előre, annyira előre, hogy bizony farkas szem néztek a mord muszka szemekkel, már ameddig állották odaát. Mert a rajvonalt ment előre, előre (eh, ez a szó: honvéd! előre!) még akkor is, midőn elhallgatott, aki parancsolta a rohanást. A századparancsnok St. főhadnagyot egy golyó érte, elesett. Oldalról — oly közel, oly szeszegabalyodott volt az egész csapat, hogy megtörténhetett — kilenc orosz rohant az elesett főhadnagyra s a szolgálójára. Csuha Péter segítségükre ment. Rettentő volt a viadal. Ketten kilenc ellen. Szemtől-szembe egymással, életre halálra, szurni, vágni, birközni, ütni, gyilkolni... nem lehet azt elmondani, nem lehet azt utána-érezni, elgondolni.

Öt orosz esett le súlyos sebbel a fején, a mellén. Négy elfutott, mert közeledett két más magyar, akiket maga a főparancsnok küldött, aki észrevette az örült küzdelmet. A főhadnagy ott halt meg, tizenhárom nagy sebe volt. A főhadnagyot Csuha Péter vette a vállára s vitte ki a tűzvonalból, a parancsnoksághoz. Igen, egyenest a parancsnoksághoz. Mert vitték, hívták őt is. Az egész tisztikar szemeláttára kapta mellére a kitüntetését.

A főhadnagy szegény meghalt.

Mindezt irás bizonyítja peesétekkal, piros és kék jelzésekkel bőven megterhelve. Végezetül áll benne még e pár sor: „Ha

keresetében fogyatkozás éri kesének sebe miatt, havi harminc korona segély biztosítatik neki."

Egy cigaretta, egy kézzorítás egészítik ki emlékemet.

II.

Ez egy fiúról szól, aki még csak lesz vitt a, de aki az első sorozásra már katonai kintüntetéssel fog megjelenni. Mert ha van szere, fölteszi. A történetet különben egy huszártiszt maga mesélte el, akivel megtörtént:

A lenszinü esacsogó folyó partján tarka szőrű, kajla fülű bocit legeltet egy tizenkét éves fiucska. Nemzeti gyólcban ül a zöld pázsiton s nagy igyekezettel fabrikálgat valami mesterségen. Mikor megunja, széjjel néz a sik mezőn, a hőmpölygő szürke víz felett. El is áll a szemé-szája. A tulsó parton sötét alakok lopakodnak. Egy, kettő, tíz, száz, ezer. Thyü, ezek rációk, az ellenség. Meghült ereiben a virgonc, ifju vér.

De azután feleszmélt. Hamar kis bociját behuzta a bokrok mögé, s meg illaberek, nádakerek: ahogy csak birt, hazafelé. Hamar hazáért, fulladó mellel kiáltott:

— Apa, Apa, jönnek a rációk!
— Hát oszt honnan tudod hé?
— Láttam, ahogy jöttek át a gázlón; százan is vannak.

Ez már nem tréfa, a gyerek még nem hazudni. Mégis ráijesz.

— Nem azok azok te!
— Már pedig láttam őket, a bágószögükről jól ismerem ám mindet.

Ellenség! És a eserjésen tul huszárok tanyáznak, magyar huszárok. Isten legyen kegyelmes irántuk. Mégis!...

— Te Laci el tudnál menni a szalonkás csapáson nagyapádékhoz?

— El én!

— Akkor eredj s mond meg ott a huszároknak, hogy az országuton jönnek a rációk. Eredj, de hamar. Jól vigyázz, hogy el ne fogjanak ám a rációk. A bocit hol hagyta?

— A füzésbe, — kiálltotta vissza a lihegő gyermek.

De az országuton kellett egy darabig menni s bizony a lovas rációk hamar utolérték.

— Hé kölyök, idevalósi vagy?

— Igen, kapitány ur.

— Hát az utat ösmered-e?

— Igen, kapitány ur!

— Hát arra a faluban jártál e már?

— Még nem voltam arra soha.

— Hazudsz, kutya!

— Nem hazudok én. — De azért megverték; hét korbácsütéssel.

— Hát jártál-e arra?

— Nem én, kapitány ur!

— Most akkor hová futsz?

— Megyek a bocim után a folyóhoz.

— No csak erigyj. — A rációk tovább ügettek. Hamar elérte a vágást és akkor biztos volt. De azért csak püfölte két kis esikáját, áldott két kis esikáját s meg is előzte a rácot. Mármessziről kiáltozott a falu felé:

— Huszár bácsi, jönnek a rációk. Sokan vannak. Nemsokára itt is lesznek az országuton.

— Tyühü, hát oszt igaz-é?

— De igen ám, apám küldött, hogy mondjam meg.

Nagyhamar harera sorakoztak a huszár s elindultak lassan az országuton. Szembe velük jöttek a rációk mit se sejtve.

Harsant a trombita, esendült a kard s egy félóra alatt kész voltak a huszárok. Levágva, foglyul ejtve a rációk mindegyike. Foglyul ejtve a vezér is. Most látta meg Lackót, korbácsához kapott — ha lett volna.

A huszárok meg azon véresen ölbe kapták a Lackót, ölelték, csókolták, hogy esupa seb lett a sok borostás arcól a képe.

Legvégül azután maga a huszárkapitány vette elő:

— Hogy hivnak fiam?

— Süveges Lackó!

— Ki fia vagy?

— A Süveges László erdőcsöszé.

— Hát láttál-e már ilyen?

— Ahun van a kapitány ur mellén.

— No fiam, viseld te meg ezt s emlékezz rá, ha megnösz, hogy egy huszárkapitány azt mondta neked: derék magyar fiu vagy!

HIREK

***

A téli háboru borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hádsegélyző Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

* **A hivatalos lapból.** A máramaroszigeti ügyvédi kamara dr Ekker B. Jenő máramaroszigeti ügyvédet a nagyváradi ügyvédi kamara területére történt elköltözése folytán a Kamara lajstromából törölte.

* **Konferencia előadások urnők részére.** Az Urnök Mária Kongregációja dec. 4., 5., 6. és 7-ikén naponként d. u. 5 órakor a Szent László menedékház kápolnájában (Szaniszló utca 24. sz.) konferencia előadásokat rendez az urnők részére. Csakis meghívóval lehet részt venni.

* **Biharvármegye a múlt hónapban.** A vármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg december havi ülését. Az ülésen Miskolczy Ferenc főispán elnökölt. A szakreferensek jelentései szerint a vármegye közállapota az elmúlt hónap minden tekintetben kielégítő volt. A közállapotokról szóló jelentések tudomásulvétele után a folyó ügyeket intézték el s ezzel az ülés végett ért.

* **Kongregációi élet.** Az Urnök Mária Kongregációja ma délután 5 órakor a Szent László-menedékházban tartja rendes összejövetelét. — Az Urak Mária Kongregációja délután fél hétkor tartja összejövetelét a szokott helyen.

* **Katonáink karácsonya.** A hadbavonultak karácsonyi ajándékára ujabbán a következők adakoztak: Szimai Lajos 9 kor. Berezik Mihály 5 kor. Krán László, Tóth Imre, Kovács Ilona, Kovács Irénke, Kovács Kálmán 3-2 kor. és K. Nagy Lajos 2 korona. Összesen 31 korona. Az eddigi adományok összege 1470 korona 90 fillér.

* **Két páratlanul szenzációs távirattal** legte meg tegnap délután és este a Tiszántul a váradi utcát s az egész közönséget. Az egyik az oroszok felsőmagyarországi betörésének kudarcra. Érdekességre, fontosságra nézve elsőrangú hír. A másik Belgrád eleste, Nándorfehérvár visszavétele. Mindkét hír elsőnek került ki szerkesztőségünkől, de Belgrád elestét nemcsak elsőnek, de egyedül is adtuk. 5 óra 10 percekor már a város öt különböző helyén olvashatta a közönség az ügyességtől cenzurált híradásunkat, melynek késő estig nem akadt párja. Plakátjaink előtt hullámozott a város ezer és ezer népe, a kitűzött szövetséges zászlók, a bátrabbak beszéde lelkesülést, örömet váltott ki a járókelők szívéből, mint akár akkor, midőn — először jött ez a hír — ezelőtt négy hónappal. — Az hamis volt, ez tiszta valóság. — Valóság, hogy Nándorfehérvár büszke várfokán trikolor leng, magyar dal eseng az utcáján, magyar imádság az ege alatt. Most magyar ott minden, mint volt régen. A múlt, a hős, daliás idők jönnek vissza, keblére ölelik ezt a nemzetet s szállnak vele a ragyogó, dicsőséges ég, a jövő második ezerév aranyos ege felé. Magyarok, vitézek megilletett lélekkel boruljatok le s emeljétek föl fejetekeket: uj nap, szép nap ragyog a világra, s ti napotok. És ne hagyjátok magatokat! Ma este az örömnep szépségének emelésére az egész várost kivilágítják. A főváros lelkes tüntetésének példájára városunk is részt akar venni vitéz hadseregünk és hadvezetőségünk ünneplésében. Az ünnepiességet emelni fogja a helyőrség részvétele is, mely zenéjével fogja az esemény jelentőségét hirdetni. A város polgárságának kötelessége, hogy szíve egész lelkesedésével ünnepeljen a mai napon!

* **Vasárnap lesz a városatya választás.** Máskor, békésebb időben, valószínű csatározások folynak már hetekkel előbb Nagyváradon a városatya választások alkalmából. Most pedig három nap választ el a választástól s még csak szóba sem kerül az alkotmányos küzdelem. Igaz, hogy a mostani háborus világ nem alkalmas a nagyobb mozgalmakra, de meg ezenfelül annak is lehet tulajdonítani a nagy szélesendet, mert tulajdonképpen egy helyet kell ezuttal betölteni a város törvényhatóságában: a mely Medvigy Mihály táblai tanácselnök elhalálzásával a várad-olaszi kerületben üresedett meg. A választás vasárnap, december 6 án lesz a kir. pénzügyigazgatóság palotájában. Mint értesülünk, a politikai pártok nem szándékoznak külön jelöltet állítani, hanem pártközi megegyezés folytán Materny Imre ág. ev. lelkész jelölik a törvényhatósági bizottság tagjává.

* **Közigazgatási ülés a városházán.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága ma, esütörtökön délután 3 órakor tartja a városházán rendes havi ülését.

* **A községi iskolák költségvetése.** Nagyvárad város községi iskolaszékének jövő évi költségvetését a múlt héten tartott ülésén nem tárgyalhatta az iskolaszék, mert nem voltak megfelelő számmal jelen a tagok. Ezért tegnap ujabb ülésre jöttek össze az iskolaszék tagjai, dr Adorján Ármán elnöklete alatt. Az iskolaszék költségvetését rövid idő alatt letárgyalták s elfogadták.

* **Vetítő-est a Kath. Körben.** Csak természetes, hogy mindenkit legjobban a háborús események érdekelnek. A nagyváradai Katholikus Kör a közönség érdeklődésének akart szolgálatot tenni, mikor elhatározta, hogy a mostani téli előadási ciklusát egészben a háborúnak szenteli. Előadásban és pompás vetített képekben mutatja be a mostani világháború legkiválóbb mozzanatait, az óriási csaták színtereit. Az előbbi két előadásban Franciaországot és a belgiumi harsokat mutatta be a fehér vásznon. Ma esütörtökön este lesz az érdekfeszítő ciklus 3-ik része. Ma a legéberebb figyelem a esodaemberként bámult *Hindenburg* tábornok felé fordul, aki valóságos pusztító réme az oroszoknak. A mai előadáson dr. *Némethy Gyula* tb. kanonok a háború színterének ezt a részletét mutatja be előadásban és képben, amelyet *Hindenburg* kardja véd: Kelet-Poroszország jelentékenyebb városai. A felvételek pompásak. Az előadás kezdete este 5 órakor.

* **A román hadsereg nem akar háborút.** A Bukaresti Magyar Ujság ma érkezett száma írja a következő érdekes sorokat: Az oroszoknak tetsző háborús propaganda vezetői nem dolgozhatnak már olyan zavartalanul, mint azelőtt. Mind hangosabb és hangosabb tiltakozásokat hallhatunk a háború ellen és míg a háborús tüntetések megszokott közönsége jórészt olyanokból kerül ki, akik nem kötelesek bevonulni fegyveres szolgálatra, a háborút ellenzők folyton gyarapodó seregének hívei között csupa olyanokat látunk, akikre az annyira óhajtott háborúban aktív szerep vár. Tegnap a „Seara” című bukaresti lapban egy egész sereg tartalékos katoná — közlegény és tiszt vegyesen — tiltakoznak a háború ellen. Kijelentik a tiltakozók, hogy az utca kérdeje meg a katonaköteles embereket is, vajjon mi a véleményük? Azok, akik a bulgáriai bevonulásban részt vettek, még emlékezni sem akarnak több hadifelkészülésre.

* **Ifj. Nagy Márton kitüntetésé.** Pár nappal ezelőtt megemlékeztünk ifj. Nagy Márton hősiességéről, amit az orosz harc-téren tanusít. Most mint értesülünk a kiváló katonát kitüntetés érte, mert zászlóssá léptették elő. Augusztus óta, amikor mint káplár vonult be a katonasághoz, valóban szép előhaladást tett vitézségével a fiatal hős. A kitüntetett zászlós Nagy Márton főszolgabírónak a fia, aki mint értesünk a háború után is katoná marad.

* **Változás a villamoskocsik közlekedésében.** A nagyváradai villamosvasut igazgatósága változásokat szándékozik életbeléptetni a villamos vasut forgalmában. A háborús viszonyok folytán ugyanis a Mezey Mihály-uteán és Rhédey-kerti vonalon megnövekedett a forgalom, nemcsak azért, mert a realiskolát kihelyezték ideiglenesen a esendőriskolába, hanem főleg azért is, mert a hadapródiszkolában berendezett 1000 ágyas kórházba, hanem a esendőriskolába ismét nagy számmal mennek a sebesült katonák, akiknek sok nehézséget okoz az átszállás. Ebből az indokból a villamos vasut igazgatósága azt tervezi, hogy a Rhédey-kerti D. kocsik közlekedjenek az olasz vasutállomástól átszállás nélkül a Rhédey-kerti vonalon s a Teleky-uteai B. kocsik átszállással, csak a Szent László-tértől közlekednek s nem jönnek át az olasz vonalra. Az igazgatóság az iránt kereste meg Nagyvárad város tanácsát, hogy nincs-e kifogása a villamos közlekedés ilyen megváltoztatása ellen.

* **A hadba vonult katonák családjai részére.** Ujabban a következő adományok folytak be: Peiser Károly asztaltársasága 60 korona. a Nagyváradai Kereskedelmi és Forgalmi Bank tisztviselői kara december havi fizetéséből 43 korona 93 fillér, Krán László 10 korona. Összesen 113 korona 93 fillér.

* **Haeckel cikke a német békeről.** Gentből jelentik: Haeckel Ernő, a folyóiratában összefoglalja azokat a rekompenciákat, amelyeket Németországnak győzelme esetén ellenfeleitől követelnie kell. Ezek a békeponatok a következők:

1. Az angol zsarnokság teljes letörése és a tenger felszabadítása.
2. Belgium felosztása. Az ország nagy része Ostendéig és Antwerpenig a német Bundba osztatnék be, mint szövetséges állam, északi részét Hollandia kapja, délkeleti Luxemburg, mint német állam, szintén a Bundba osztatnék be.
3. Németország megkapja a brit gyarmatok legnagyobb részét és Kongó államot.
4. Franciaország köteles lesz északi keleti határainak egy részét átengedni Németországnak.
5. Az Oroszország testéből kihasított lengyel királyság Ausztria-Magyarország fennhatósága alá jutna.
6. A Balti tengeri egykori németterületeket visszaesatolják Németországhoz.
7. Finnország egyesül Svédországgal és független királyság lesz.

* **Megkezdődik a tanítás a községi polgári iskolában.** A községi polgári fiúiskola igazgatósága felhívja a III. és IV. osztályu tanulókat, hogy december hó 4-én, pénteken délután 2 órakor jelentkezzenek a felsőkereskedelmi iskolában, hol megkezdődik a tanítás. Az I. és II. osztályok megnyitását a jövő héten hirdetjük ki. *Felczides Lajos*, igazgató.

* **A katonáknak.** *Lója Bella* Tenkéről 2 db hóspkát, 2 pár érmelegítőt küldött a szerkesztőségünkbe a katonák részére. Rendeltetési helyére juttatuk.

x **Családi rum** vaniliával vagy ananászal literje K 2.60, továbbá kitűnő **Theák** kaphatók, *Farkas István* Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **A Félix-fürdő új vonatja.** A mi gyönyörű Félix-fürdők készül a téli kúrára. Most is szaporán látogatják gyógyító hőforrásait s az élet olyan eleven és mozgalmas odakinn, mint a szezon közepén. A legközelebbi időre nevezetes, magas vendégeket is vár *Komzsik Alajos*, a Félix-fürdő fardhatatlan népszerű gazdája. A haretérről fényesrangú tiszték jönnek a Félixbe néhány napi pihenőre üdülni s fogadásukra nagyszabású előkészületek történnek. A Félix-fürdőből egyébként máttól kezdve rendes új vonat közlekedik, mely este 8 óra 9 perckor indul Nagyváradra s így a vendégek az egész napot a kellemes, minden kényelmet nyújtó gyógyhelyen tölthetik.

* **Aszódi Mihály** Nagyvárad, Kossuth-u., Sas-palota. Telefon 635. Nagymennyiségű áruk érkeztek, ugy a katonaságnak, mint a fogyasztó közönségnek, nagybani árat számított. E héten eladásra kerülnek: nagymennyiségű huskonzervek, szalámi, szardínia, coenac, likörök, teák, rumok, kávék, mazsola, mandula, törött dió, csokoládé, kakaó és finom élvezhető cukorkák. Összes készítményei *Kugler Gerbeaud* és kir. udvari cukrásznak budapesti árakkal. Kossuth-utcai kávéörkötő kora reggeltől, késő estig a közönségnek rendelkezésre áll, valamint elkülönített helyiségembe már a napokban friss halkonzervek bontva egyes darabonként kapható lesz. Rákóczi-uti Csokoládékirály és kávéüzletemet az arra lakók ügyelmébe ajánlom.

* **Több egyszobás lakás kiadó.** Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Megfagyott**, széltől kivörösödött, kicserepesedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatásu az Y-po jegyű **MARMAT TEJ CRÉME** és hozzávaló **Borax szappan** Kapható *Farkas István* Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13-02

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Kiadó lakás** 3-4 szobás utcai lakás, fürdőszobával. Értekezhetni Nagy Sándor-utca 4.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x **Kiadó** hosszabb, vagy rövidebb időre modern berendezésű utcai és udvari butorított szobák fürdőszoba használatlalt havi 30 koronától kezdve. Nagy Sándor-utca 4.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a *Farkas-féle Rumkivonattal*. Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag *Farkas István* Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

* **Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket, a melyek nem esnek a moratorium intézkedései alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári óri. d. e. 9-től 12-ig.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4.   Telefon 783.

x **Kiadó lakások.** Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Csütörtök: Gépiró kisasszony. (Ujdonság.)
Péntek: Aranyember.
Szombaton: Művésztély. (Kabaré előadás.)
Vasárnap délután: Gülbaba.
Vasárnap este: Ezüst pille. (Premier)

Tompa Kálmán vendégszínháza. Pénteken este Jókai Mór klasszikus drámája: az Aranyember kerül színre, amelynek címszerepét Tompa Kálmán, a jeles kvalitású drámai művész játssza. A többi főszereplők közül Polgár Mariska, H. Körössy Juci és Retteggy Margit játszik. Krisztyán Tódor szerepe Tóth Elek kezében van.

Legujabb táviratok.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, dec. 2. A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik. Nyugaton az ellenség kisebb előőrseit visszavertük. Az argonnei erdőségekben a württembergi, a 120. gyalogezred, a császár Öfelsége ezrede, több erős támaszpontot foglalt el, miközben hét tisztet és mintegy 300 főnyi legénységet foglyul ejtettek.

Kelet-Poroszországból nincs semmi újság.

Eszak-Lengyelországban normálisan folynak tovább a harcok.

Dél-Lengyelországban ellenséges támadásokat visszavertünk.

Hivatalos a mi harcainkról.

Budapest, december 2. A nyugatgalíciai és orosz-lengyelországi harcainkról általában tegnap is nyugalom volt. A múlt éjjel az orosz támadást Wolfromtól északnyugatra visszautasítottuk. Novorodostól nyugatra fekvő területen és Lodznál a harcok reánk nézve kedvezően alakulnak. Przlemysl előtt az oroszok utolsó kirohanásunk hatása alatt tétlenek maradtak. Több ellenséges repülőgép eredménytelenül dobott le bombákat. A kárpáti hadműveletek még nincsenek befejezve. Az a hír, mely csapatainknak Belgrádba való bevonulásáról szól, az északi hadszíntéren kimondhatatlan örömet keltett. (Min. sajtóosztály.)

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, december 2. (Miniszterelnökségi sajtóosztály) A főhadiszállás jelenti: Asserbeidzsan határán folynak a harcok. Az első csapat orosz fogoly 6 tiszt és 83 közlegény Trapeuntba érkezett.

Konstantinápoly, december 2. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.) Hivatalos: Tezza tartomány déli részén Saojan Kalatannál a senuziak és a franciák között heves csata folyt. A senuziak vezére, Abdula seik életét vesztette, mindazonáltal a török csapatok a franciákat menekülésre kényszerítették. A senuziak Kanen és Vadaju vidékén fényes győzelmet arattak.

Belgrád eleste.

Budapest, december 2. (Tud. táv.) Belgrád eleste az egész országban és szövetségünkben is óriási lelkesedést kelteit. A fővárosban a konzulátusok előtt az utcákon, a pártkörökben lelkes tüntetésekkel ünnepeltek.

Berlinben a birodalmi gyűlésen Beetham Hollweg kancellár hatalmas beszédben dicsőítette seregeinket, szövetségi hűségünket.

IRODALOM

Katholikus szemle. (Havi folyóirat.) A tizedik füzet tartalma: Hogyan készítsük el a világbékét? Mester János dr. A jelen világháborúnak jellege. Jehlicska Ferenc dr. A germánok szlávok és a Balán. Ernst Sándor. Katholikus szellem és racionalizmus, Nemo. Alkony. — Világtorony. Költmények. Pokorny Margit. Külföldi folyóirat szemléje. Magyar folyóiratok szemléje. Könyvismertetések és bírálatok: Karacsony Imre: Török-magyar oklevéltár. Ism. Lukesics József dr. Kirch S. J.: Enchiridion fontium hist. ecclesiasticae antiquae. Ism. Sipos István dr. Kempf S. J.: Die Heiligkeit per Korche im XIX. Jahrhundert. Ism. Várkonyi Fidél dr. E. von Cion: Cott u. Wissenschaft. Ism. Madarász István dr. Frithjof Noack: Zur Entstehung des Adelfideicommisses in Unteritalien. Ism. Böle Kornél. Bossuet elmélete az evangéliumokról. Ism. Zubriczky Aladár dr. Balbovszky: Naz. szt. Gergely költészete. Ism. Révész Amadé dr. Konrád Mohr: Mehr Wille! Ism. Weber Pál dr. Rönn József: Légy férfi Ism. ms.

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Írta: Cseres Andor. 60.

A nyurga sovány ember a Keszeg ur elnevezésre nagyot ugrott, vérvörös lett a dühtől.

— Hallja maga! — rikácsolta éktelenül — azt még csak eltűröm a bíró uramtól, hogy Keszegnek mond, de magától, ocsmány szocialista, magától nem tűröm. Értse meg! — nem tűröm! — megbosszulom magamat és nem leszek szocialista, azt, aki szocialista akar lenni, megmérgezem, hogy a választás napján olyan göresöt kapjon, hogy ordítson mint a veszett farkas.

Még tovább is beszélt volna, hanem azt már nem hallgattuk, felállottunk és eljöttünk leforrázott szövetségeseinkkel együtt, de még azután is, míg a faluból ki nem értünk, mindig hallottuk éktelen sikoltozását.

Eddig tartott a kegyelmes ur elbeszélése, melyből kiki levonta a következményeket.

Az utazó társak háromfelé váltak. A kegyelmes ur a földmivélségi miniszteriumba ment, Tabán a kereskedelmi kereste fel, míg Gründolf és dr. Brinza a Capitolba szállottak.

Ennek a két utóbbinak merész terve volt és egyiké a másikak keresztelte, mindketten nagy eredményekkel mentek be a szálloda kapuján.

Gründolf Manó ugyancsak féltékenyen őrizte bőröndjét, ha lehetett volna négy zárat tett volna rá és oda láncolta volna kebléhez, hogy senki se férjen hozzá.

Dr. Brinza pedig úgy tett, mintha nem érdekelné a kalap gyáros terve, pedig égett tőle a lelke.

Blankhurt Egon lord várában nagy ünnepre készülnek. Ellen eljegyzése egy hét

mulva fog megtörténni — lord Sidney Bolttonnal, azzal, akinek automobiljába beleütött egykor a Magdolna lovának patája.

A lord illőnek tartotta, hogy leánya eljegyzését a család tagjaival és jó ismerőseivel tudassa és, hogyha Ashfortba jönnek, illően fogadhassa és elláthassa.

Eddig az ismerősökkel való találkozást a myladi elkerülte, ami azonban immár elkerülhetlenné vált.

Folyt. köv.

NYILTÉR

Kávéház megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a városi Apolló palotában levő

Városi kávéházat

f. évi december hó 5-én, szombaton megnyitom.

Nagy áldozatkészséggel, a legmodernebb berendezéssel készült kávéházamban 32 család páholy, 4 billiárd asztal áll rendelkezésre. Összes helybéli, fővárosi és vidéki lapok, folyóiratok olvashatók. Szolid polgári árak mellett szolgálók fel színházi vacsorát fehér asztaloknál.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Bürger Ernő

a Városi kávéház tulajdonosa.

Minden este Hamza Gyuszi zenekara játszik.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai árakon alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltökre állandóan raktáron. Nagyváradi, Szilágyi-Dezső-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Van szerencsém Nagyváradi és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő **műköszörlődét** nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek huszárölőgépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörlődését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló pipereszerkeket, mindennemű acélárakat, egymint borotvát, ollót, hajnyírógépet yukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston műköszörlős

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeltes szolgáltat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

Állandóan nagy választékban kap-hatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Felszerelő telefonja 55. sz.

Cement, cementcsövek, fe-déllemez, gipsz,

csatornázás

ismert jó minőségben.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

Telefon 969.

Telefon 969.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Nagyvárad, Bémer-tér 4.

A kibocsátandó 6%-ot kamatozó új hadikölcsön kötvényekre jegyzéseket az eredeti feltételek mellett elfogad, továbbá a 4%-os magyar korona járadék 1914. december 1-én esedékes szelvényeit már november 20-tól kezdve költségmentesen beváltja az

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Félix-Gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa legcsezdanebb hévviz forrása, víz hőfoka 49° 17 millió liter víz napi mennyiség.

Gyógyiavalatok: köszvény, rheuma minden formája, ischiás, iz-zadmányok, csontbetegségek és sérülések, női ivarszervek különböző megbetegedései ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyuitan a páratlanul hatásos Félix-gyógyfürdő gyógyforrásait.

Curtaxe nincs, prospektust készséggel küld az igazgatóság. A megsebesült és megbetegedett katonák egészségének helyreállítása legtöbb esetben kívánatos teszi a kénes meleg hévviz gyógyfürdők használatát. Hogy a sebesültek és más betegek a kénes meleg gyógyfürdőt könnyűszerrel és jutányosan meg-szerezthessék, a következő ajánlatot tesszük:

Tiszta urak részére szoba, fűtés, világítás, egy tükör- vagy kádfürdő pa-kolással, reggeli kávé vagy tea süteménnyel, déli étkezés három fo,ás, esti pedig két fogás, délben és este kenyér, naponta 7 koronába kerül.

A fürdőbe vezető folyosók állandóan fűtve vannak s meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Legénység részére szoba, három, esetleg négy személy részére, fűtés, világítás, naponta egy tükör-fürdő, reggel fél liter forralt tej, 20 deka ke-nyér, délben leves, főzelék, sült vagy főlt hus feltéttel, 20 deka kenyér, este főzelék sült bussal vagy fél liter forralt tej és 20 deka kenyér, naponkint és személyenkint 3 kor. 50 fillér.

6 személyvonat érkezik naponta a Félix-fürdő állomására. Állandó posta és interurbán telefon a fürdőtelepen.

Félix-fürdő Igazgatósága.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
28920—1914. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 16600—1914. eln. számú körrendelete folytán ezennel közhirrre teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyváradai és idegen illető-ségű 1878. évtől 1890. évig bezárólag terjedő időben született azon népfelkelésre kötelezet-tek bemutató szemléje, a kik az 1913. év végéig a sorozó vagy vegyes felülvizsgáló bizottság által fegyverképteléneknek osztá-lyoztattak, illetőleg katonai vagy honvéd fe-lülvizsgáló bizottság által hozott határozat alapján a hadsereg, haditengerészet, honvéd-ség vagy esendőrség kötelékéből az 1913. év végéig elbocsáttattak vagy állításkötelezett-ségüknek eddig még eleget nem tettek.

1914. évi december hó 12-ik napjától december hó 22-ik napjáig terjedő időben fog megtartatni a volt esendőrségek ismétlő isko-lában (Lázár Vilmos-utca 3. sz. a.) és pedig a következő sorrendben:

1914. évi december hó 12-ik napján, szombaton a nagyváradai illetőségű és 1890. és 1889. évfolyambeliek (24 és 25 évesek);

1914. évi december hó 14-ik napján hét-főn a nagyváradai illetőségű 1888., 1887., 1886., 1885. és 1884. évfolyambeliek (26, 27, 28, 29 és 30 évesek);

1914. évi december hó 15-ik napján ked-den a nagyváradai illetőségű (1883., 1882., 1881., 1880., 1879 és 1878. évfolyambeliek (31, 32, 33, 34, 35 és 36 évesek);

1914. évi december hó 16-ik napján szerdán az október 1—18 napjain tartott népfel-kező bemutató szemlééről bármi okból el-maradt nagyváradai és idegen illetőségű 1894. 1893. és 1892. évi születésű (20., 21., 22. évesek) népfelkelésre kötelezettek;

1914. évi december hó 17-ik napján esütörtökön a nagyváradon tartózkodó ide-geen illetőségű 1890., 1889. és 1888. évfolyambeliek (24., 25., 26. évesek).

1914. évi december hó 18-ik napján, pénteken az idegen illetőségű 1887. és 1886. évfolyambeliek (27. és 28. évesek);

1914. évi december 19-ik napján, szom-baton az 1885. és 1884. évfolyambeliek (29. és 30 évesek);

1914. évi december hó 21-ik napján, hétfőn az 1883., 1882. és 1881. évfolyam-beliek (31, 32, 33 évesek.)

1914. december 22-ik napján, kedden az 1880., 1879. és 1878. évfolyambeliek (34, 35, 36 évesek.)

Ennek folytán felhívom a népfelkelésre kötelezettek, hogy a meghatározott napo-ken mindenkor reggel 8 órakor a fent jelzett helyen tisztán, lehetőleg megfürödve, tiszta és rendes öltözetben a legszigorubb bünt-etés terhe alatt pontosan jelenjenek meg.

Azok a népfelkelésre kötelezettek a kik valamely bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezet papjelöltjei és a véderő tör-vény 29. §-a szerinti kedvezményt igényel-hetnek ebbeli igényüket a népfelkelési be-mutató szemle bizottság előtt érvényesíthetik. Azok, a kik az egyévi önkéntesi kedvez-ményre igénnyel bírnának tekintet nélkül arra, hogy mikor szereztek meg közép-iskolai képzettségüket kérhetik, hogy a há-boru tartama alatt az egyévi önkéntesi kar-paszományt viselhessek.

Az orvosi, állatorvosi vagy gyógyszer-rezési tanulmányokat, illetőleg állatorvosi vagy gyógyszerészi gyakorlatot folytató népfel-kelesre kötelezettek alkalmasságuk esetén egészségügyi szolgálatra vagy segédszolgá-latra való beosztásukat végett tanulmányai-kat, illetőleg foglalkozásukat igazolni tar-toznak.

Nagyvárad, 1914. december 1.

—Eleméry Ferenc,
katonai ügyi tanácsnok.